

CAMBRA
DE COMERÇ
INDÚSTRIA I SERVEIS
D'ANDORRA

Gener-juny
2020

INFORME DE CONJUNTURA

Número 47

ÍNDEX

Semestre gener-juny de 2020:

- **Introducció**

- **Comentaris i gràfics**

  - 5** Indústria

  - 7** Construcció

  - 9** Comerç minorista

  - 12** Sector hotelier

- **Enquestes de conjuntura**

  - 16** Indústria

  - 18** Construcció

  - 20** Comerç minorista

  - 24** Sector hotelier

Annex:

  - 26** Distribució sectorial de la mostra en el comerç minorista

L'enquesta de conjuntura realitzada per la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis, s'ha dut a terme durant el tercer trimestre de l'any 2020 entre empreses de la indústria, la construcció, el comerç minorista i el sector hotelier. La mostra comprèn 271 empreses i el marge d'error estimat és del 5,59%.

INTRODUCCIÓ

Durant els últims anys l'economia andorrana mantenia un ritme de creixement positiu, tot i que de perfil moderat, en un context de desacceleració de l'economia global. En els primers mesos de l'any 2020 els indicadors econòmics confirmaven la continuïtat de la recuperació moderada de l'activitat, fins que a mitjan març la situació econòmica va canviar de manera radical a causa de l'esclat de l'emergència sanitària de la covid-19.

La ràpida propagació de la pandèmia a escala global ha portat els governs d'arreu del món a implementar fortes mesures de confinament per frenar l'expansió del virus i per reduir la pressió sobre els sistemes de salut nacionals. En línia amb els països de l'entorn, el Govern andorrà, davant l'impacte d'aquesta pandèmia sobre la salut pública, va adoptar a partir de l'11 de març diverses mesures de contenció dràstiques, com ara el confinament de la població, restriccions de la mobilitat i tancament de molts sectors d'activitat, entre altres. Les mesures aplicades, que han estat determinants per contenir el virus i protegir la salut dels ciutadans, han comportat una caiguda de l'activitat productiva de les empreses sense precedents en la nostra història recent i han fet que l'economia andorrana s'endinsi en una profunda crisi, sincronitzada amb la resta d'economies europees.

Per donar resposta a aquesta situació excepcional, i amb l'objectiu de mitigar el fort impacte de la crisi sanitària sobre l'economia andorrana, el Govern va adoptar mesures de suport a l'activitat empresarial per preservar al màxim els llocs de treball i protegir el teixit productiu del país. Els paquets de mesures aprovats pel Govern inclouen mesures en matèria laboral (entre les més destacades, la suspensió temporal dels contractes de treball i la reducció de la jornada laboral), de seguretat social, d'arrendaments, fiscals i d'instruments de crèdit bancari, entre altres, destinades a ajudar les persones físiques i jurídiques que s'han vist afectades per la crisi de la covid-19.

En aquest context, les valoracions econòmiques i els indicadors de conjuntura del primer semestre de l'any 2020 recullen l'impacte de la paralització de part de l'activitat productiva a conseqüència de la crisi sanitària.

Des d'una perspectiva sectorial l'afectació ha estat general, encara que se n'han d'exceptuar algunes activitats essencials, però hi ha hagut diferències notables entre sectors. Durant el primer semestre de l'any 2020, la indústria i la construcció han registrat una caiguda relativament més moderada, ja que a mesura que s'han anat aixecant les restriccions, la recuperació també està sent més ràpida i constant. En canvi, el sector serveis, i en especial, les activitats més directament vinculades al turisme han estat les més castigades pels efectes de la crisi sanitària, amb un retrocés comparativament més sever de l'activitat. A més, les perspectives empresarials tampoc són gaire optimistes, ja que el manteniment de restriccions de distanciament social i les limitacions de mobilitat als països del nostre entorn durant la tardor, a causa dels rebrots, continua dificultant de manera significativa el procés de recuperació en aquestes branques.

Fins ara el conjunt de mesures aprovades pel Govern, sens dubte, ha ajudat a esmorteir una part de l'impacte de la crisi, ja que han establert les bases per minimitzar els efectes negatius sobre l'ocupació i l'activitat. En aquest context de nous rebrots de la pandèmia, els nou plans d'estímul que el Consell General aprovarà aquest mes de desembre han de garantir una recuperació ràpida i sostenible de l'activitat econòmica, incentivar el consum i salvaguardar el teixit productiu dels col·lectius i sectors més afectats que continuïn amb nivells d'activitat excepcionalment baixos, com ara el comerç, l'hoteleria, la restauració, les agències de viatges, el transport de viatgers i les activitats culturals i d'oci.

SEMESTRE GENER-JUNY 2020

COMENTARIS I GRÀFICS

Indústria
Construcció
Comerç minorista
Sector hotelier

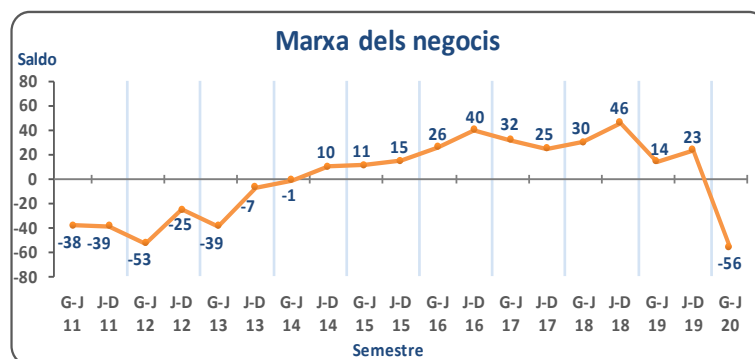
INDÚSTRIA

La indústria mostrava senyals clars de millora al llarg dels darrers mesos de l'any 2019, amb uns registres d'activitat, que tot i ser encara discrets, indicaven una recuperació gradual del sector. Amb l'arribada de la crisi sanitària l'escenari s'ha capgirat. **Els efectes de la covid-19 es fan palesos de manera apreciable en l'activitat industrial** a partir de la segona quinzena de març, període en què comença el confinament i el tancament d'activitats al país.

Els resultats de l'enquesta de conjuntura de la Cambra reflecteixen **el pitjor declivi de la confiança de les empreses en els últims vint anys**, paral·lel a un deteriorament significatiu de l'activitat. En concret, les opinions dels empresaris sobre **la marxa dels negocis** s'han situat en un rang molt pessimista i clarament per sota de les expectatives del sector. El nombre d'indústries que han qualificat de dolenta la situació dels negocis ha augmentat fins al 60% (un percentatge rècord, que és 39 punts superior al del registre d'un any abans), mentre que només un percentatge reduït d'empreses, el 4% del total, han indicat una evolució positiva de l'activitat.

Si tenim en compte els resultats sectorials de l'enquesta sobre l'impacte econòmic de la covid-19 elaborada per la Cambra de Comerç i el Centre de Recerca Sociològica (CRES), **les indústries andorranes han patit una disminució mitjana de la facturació del 36,5% durant el primer semestre de l'any 2020**. També resulta molt significatiu observar les diferències entre trimestres, ja que reflecteixen molt bé l'impacte de la covid-19. Entre l'1 de gener i el 15 de març, la xifra de vendes de la indústria en termes interanuals registrava una disminució molt continguda, del -2,3% de mitjana, una variació que contrasta amb la forta caiguda de la facturació acumulada en el període que va del 16 de març al 30

de juny (-41%), en què ja es recullen els efectes sobre l'activitat de la crisi sanitària.

Paral·lelament, d'acord amb els resultats de l'enquesta de conjuntura, les empreses han assenyalat les davallades de **la producció** més importants de la sèrie històrica (disponible des de 1997), tant respecte al semestre anterior com en relació amb el mateix període de l'any 2019. En aquest sentit, és rellevant destacar que 8 de cada 10 empreses industrials han experimentat una reducció dels volums de producció durant la primera meitat de l'any 2020.

Per part seva, **el grau d'utilització de la capacitat productiva** ha retrocedit fins a mínims històrics, el 50,1% de mitjana, una taxa que se situa 18,4 punts per sota de la taxa del semestre anterior.

L'impacte de la crisi sanitària sobre l'economia ha comportat un xoc d'oferta (pèrdua de la capacitat productiva) i de demanda (caiguda de la demanda domèstica i dels mercats internacionals). En aquest context, les indústries han patit una disminució considerable de la demanda dels seus productes en l'àmbit domèstic, però també un enfonsament de la demanda externa, amb una contracció de **les exportacions**. Les vendes totals de béns a l'exterior durant el primer semestre de 2020 van caure un -20,9% anual.

D'altra banda, **els estocs de productes acabats** s'han considerat adequats per a l'època de l'any i **la cartera de comandes** s'ha situat en nivells excepcionalment baixos, amb el 78% de les empreses que l'han valorat en un rang poc satisfactori, una circumstància que evidencia el comportament feble de la demanda.

Les dades oficials del PIB publicades pel Departament d'Estadística també reflecteixen un escenari més negatiu el segon trimestre de l'any, amb una evolució del **VAB real industrial** del -8,2% interanual, una taxa que trenca amb la

dinàmica més favorable dels darrers trimestres (+0,1% el primer trimestre de 2020 i +3,8% el quart trimestre de 2019).

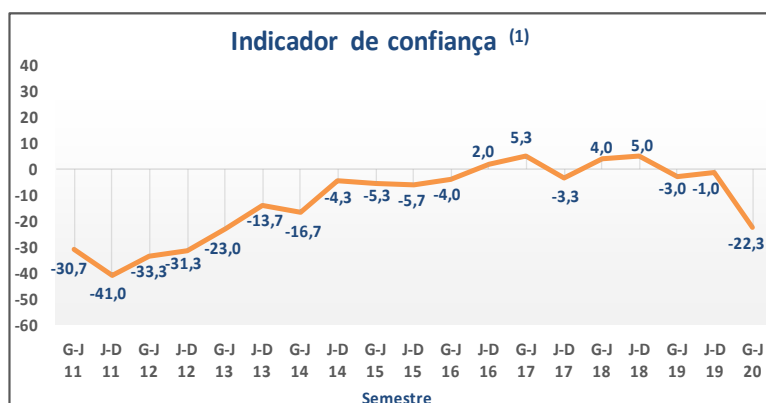
La feblesa de la demanda s'ha traduït en una disminució lleu dels **preus de venda**, i pel que fa al mercat de treball, la reducció de l'activitat industrial no ha impactat en l'**ocupació** del sector gràcies a l'extensió de les mesures de suspensió temporal dels contractes de treball o de reducció de la jornada laboral aprovades pel Govern. De fet, segons les dades de la CASS, el sector industrial ha continuat creant ocupació, amb un increment del nombre d'assalariats en termes acumulats fins al juny, que ha estat del 5%, un augment superior al 3,2% de 2019.

Les perspectives de les empreses reflecteixen un grau d'optimisme moderat i avancen una recuperació progressiva de l'activitat industrial al llarg del segon semestre de l'any 2020.

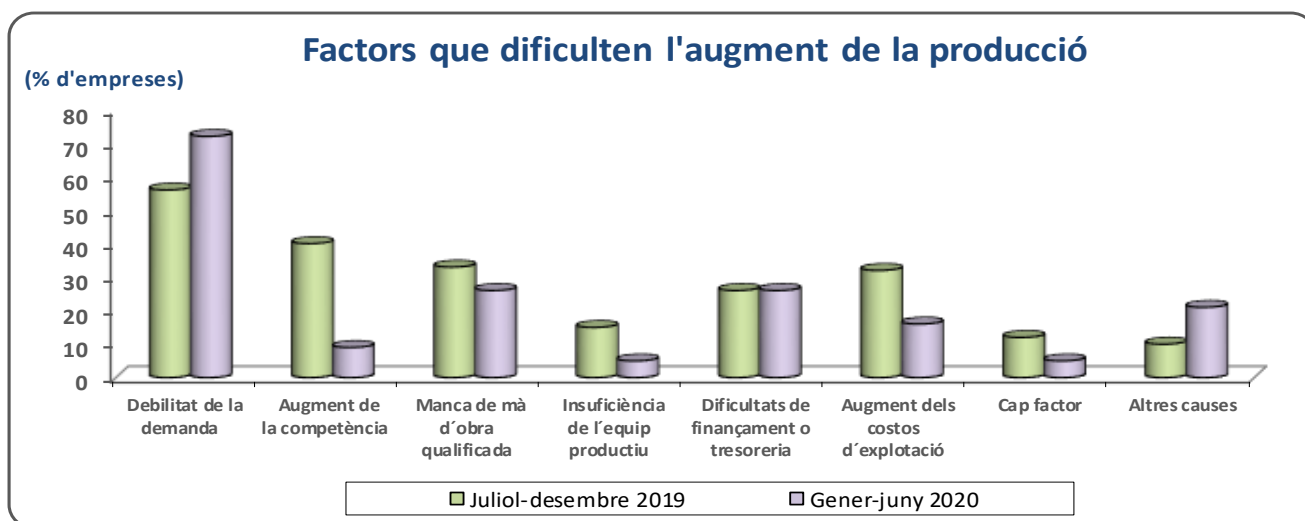
Tanmateix, l'alentiment de la demanda interna (de consum i d'inversió) i la previsió de reducció dels fluxos comercials entre països a escala global arran de la crisi de la covid-19 continuaran limitant el ritme d'activitat del sector.

Les empreses confien en una millora discreta de **la marxa dels negocis**, en un increment moderat dels **volums de producció** i en una evolució menys negativa de **la cartera de comandes**. **El grau d'utilització de la capacitat productiva** augmentarà una mica, però es mantindrà encara en cotes reduïdes (per sota del 65%). A més, les empreses anticipen lleus ajustaments a la baixa del **personal ocupat** i dels **preus de venda**.

L'indicador de clima industrial, que mesura el nivell de confiança dels empresaris, recull de ple el canvi de sentiment arran de la crisi sanitària i de la caiguda significativa de l'activitat. Concretament, el valor d'aquest índex ha empitjorat 21,3 punts respecte al semestre anterior, i ha arribat a uns nivells no vistos des de 2013 (-22,3 punts).

Entre els factors que poden dificultar l'augment de l'activitat els propers mesos, **la debilitat de la demanda** guanya pes i és el que més preocupa les empreses, amb una incidència del 72%. La resta de preocupacions més rellevants s'han centrat en **la manca de mà d'obra qualificada** (26%) i en **les dificultats de finançament o tresoreria** (26%).

¹ Mitjana del saldo de la cartera de comandes total, dels estocs canviats de signe i de les perspectives de la tendència de la producció.

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

CONSTRUCCIÓ

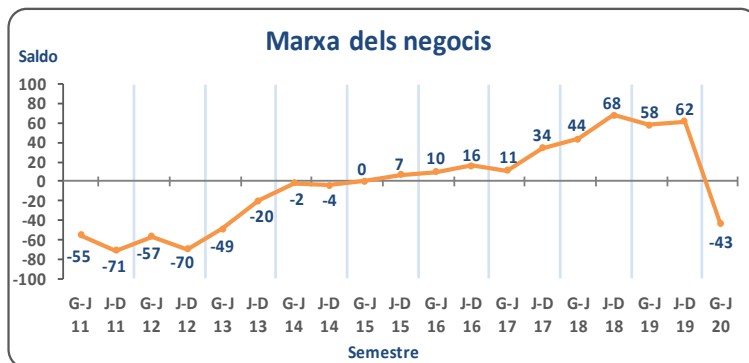
A principis d'any, les previsions eren de continuïtat de la fase expansiva del sector de la construcció, tot i que a un ritme més moderat que en els anys anteriors. Aquest escenari, però ha quedat totalment superat pels efectes de la crisi de la covid-19 sobre l'economia.

El sector de la construcció, tot i no ser un dels més perjudicats per la pandèmia, s'ha vist clarament afectat per les mesures de contenció i pel tancament decretat pel Govern durant el període d'emergència sanitària. Ara bé, tot i el xoc inicial, especialment intens, que ha causat la pandèmia sobre el sector, a partir del mes de maig, amb el procés de reobertura, la recuperació ha estat significativa, ja que les construccions que estaven en curs s'han reprès de forma relativament ràpida.

L'enquesta de clima empresarial corresponent al primer semestre de 2020 reflecteix una forta reculada de la confiança empresarial i confirma **la frenada de l'activitat constructora** a causa de la pandèmia.

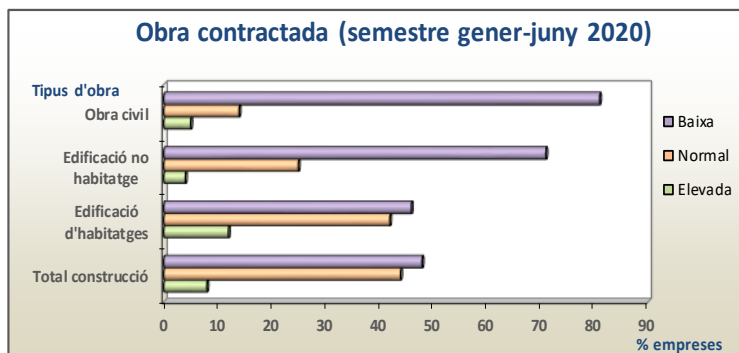
Així, la visió de les empreses sobre **la situació dels negocis ha estat la més pessimista dels últims set anys**. En concret, cap empresa no ha fet una valoració positiva de l'evolució dels negocis, davant del 43% de constructores que l'han jutjat negativament i del 57% que l'han qualificat de regular.

En termes quantitius i segons les dades de l'enquesta de valoració de l'impacte de la covid-19 en les empreses, elaborada per la Cambra i el CRES, **la disminució interanual mitjana de la xifra de vendes del sector de la construcció ha estat de prop del 32% el primer semestre de 2020**. Concretament, hi ha hagut una caiguda de la facturació del -6,7% durant el període previ a l'impacte del coronavirus i del -42,1% a partir de l'estat d'emergència sanitària i fins al 30 de juny.

Pel que fa al **volum d'obra executada**, les opinions recollides en l'enquesta de conjuntura indiquen que en 8 de cada 10 empreses han disminuït els treballs realitzats en relació amb els dos semestres anteriors. Aquest fet lògicament s'explica per la situació d'un mes i mig d'inactivitat que ha viscut el sector, i també perquè posteriorment, malgrat que l'activitat ha anat a l'alça, les empreses encara no han pogut recuperar tota l'activitat perduda durant el període de confinament.

Per la seva banda, **l'evolució del volum d'obra contractada**, que marca la pauta de l'activitat durant els propers mesos, mostra la trajectòria menys favorable dels últims cinc anys. En general, **tots els tipus de construcció han registrat una davallada de les noves contractacions**. El descens ha estat comparativament més acusat en l'obra civil i en l'edificació no habitatge, però també ha estat apreciable en l'àmbit residencial, amb un cert ajustament de la demanda en aquest segment d'obra.

Les dades del mercat immobiliari també mostren una tendència descendent. **La xifra total de compravendes immobiliàries** ha caigut el 44,5% interanual durant el primer semestre de 2020 i **el nombre total de béns transmesos** ha disminuït el 40,3%. Destaca el fet que no hi ha hagut cap transmissió de béns immobles d'obra nova i que els béns transmesos de segona mà han registrat una reducció del 40,1% en termes interanuals.

L'estimació del PIB publicada pel Departament d'Estadística posa de manifest el moment excepcional per l'impacte del coronavirus. Així, **el VAB real de la construcció** ha registrat una caiguda interanual del 23,5% el segon trimestre de 2020, 19,4 punts superior a la del trimestre anterior. Es tracta del retrocés més gran en un trimestre des de l'inici de la sèrie històrica el 2010.

En opinió de les empreses, **els preus unitaris de contractació** han seguit una tònica de contenció, que evidencia una certa moderació de la demanda.

Finalment, **l'ocupació de personal** en el sector ha continuat creixent, si bé ho ha fet a un ritme més moderat. Concretament, les dades d'afiliats de la CASS indiquen un augment dels assalariats de la construcció del 5,5% la primera meitat de l'any 2020, un increment que constitueix la taxa de creació d'ocupació més alta dels grans sectors d'activitat.

De cara al segon semestre de 2020, la construcció és el sector que presenta les perspectives més positives, amb una millora de l'activitat més marcada que a la resta de sectors analitzats.

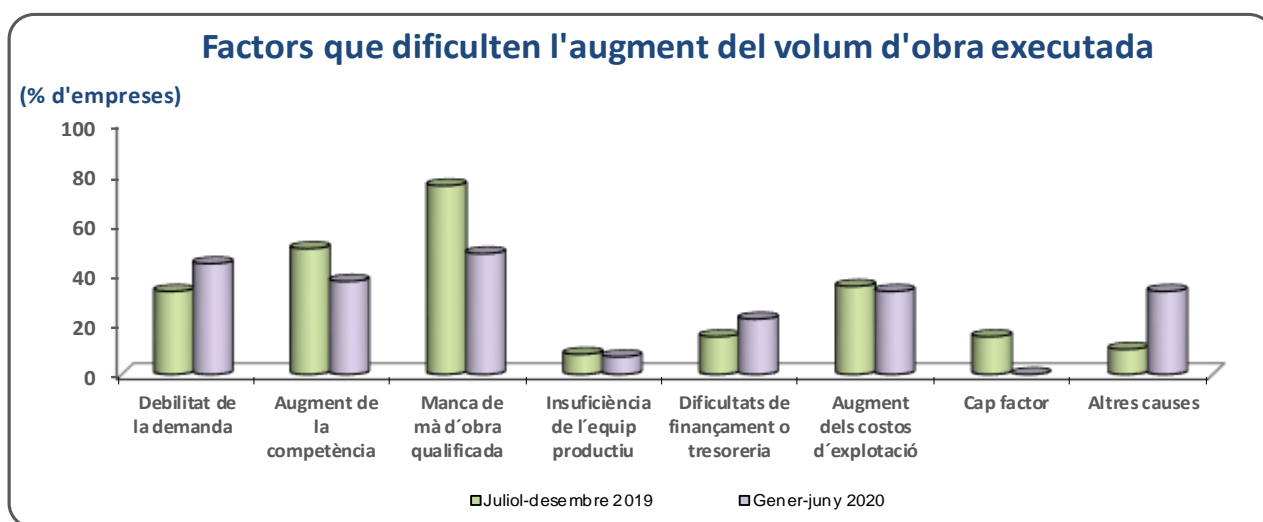
Les empreses confien en una evolució més favorable de **la marxa dels negocis** i en un augment dels **nivells d'obra executada**.

Tot i que la construcció anirà recuperant progressivament el pols gràcies a l'activitat en curs, l'elevada incertesa condicionarà la posada en marxa de nous projectes en els propers mesos, la qual cosa suposarà que la recuperació del **volum d'obra contractada** tendirà a ser molt lenta i moderada. Per tipus d'obra, es preveu que les contractacions continuaran caient en **el subsector no residencial** i també, de manera especialment intensa, en **el segment de l'obra pública**, per la necessitat d'ajustar durament les finances públiques davant l'impacte de la covid-19. Per la seva banda, **la construcció d'habitatges**, tot i que es mantindrà com el principal motor de l'activitat, tendirà a perdre impuls, en línia amb un cert alentiment de la demanda.

Alguns indicadors avançats del sector fan preveure aquest ritme d'activitat més lent al llarg dels propers mesos; és el cas dels **metres quadrats visats**,⁽¹⁾ que han registrat una davallada del 61,9% interanual el primer semestre de 2020, i de **les importacions de materials de la construcció**,⁽²⁾ que han acumulat una caiguda del 30,5% fins al juny (després de registrar ja un fort descens el semestre anterior, en què va ser del -22,4%).

D'altra banda, les empreses esperen que **els preus de venda** es mantindran força estables i que **el personal ocupat** en el sector seguirà una tendència moderadament ascendent.

Entre els factors que dificulten la marxa dels negocis, **la manca de mà d'obra qualificada** (esmentada pel 48% de les empreses) es manté com la limitació principal, si bé perd rellevància respecte al semestre anterior. Per la seva banda, **la debilitat de la demanda** –citada pel 44% de les constructors– ha guanyat importància i s'ha convertit en el segon obstacle més citat per les empreses, davant de **l'augment de la competència** (37%) i de l'increment dels costos d'explotació (33%).

¹ Dada facilitada pel Col·legi Oficial d'Arquitectes d'Andorra.

² Dada del Departament de Tributs i de Fronteres.

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

COMERÇ MINORISTA

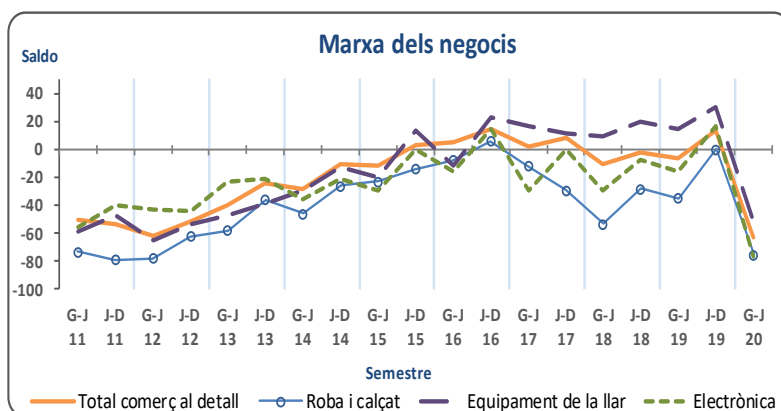
L'activitat comercial ha caigut de manera brusca i intensa al llarg del primer semestre de 2020, fortament afectada per les mesures de contenció i per les restriccions de la mobilitat de les persones durant el període d'emergència sanitària. A més, amb la desescalada i la reactivació progressiva del turisme, arran de la reobertura de les fronteres veïnes del mes de juny, la recuperació del sector ha estat parcial i molt limitada i no ha arribat als nivells d'activitat previs a la crisi.

En efecte, el confinament va suposar un descens històric del consum de les llars, que es va limitar essencialment a les necessitats alimentàries i als béns de primera necessitat. Amb la suavització de les restriccions, a finals del segon trimestre de l'any, s'ha produït un lleu repunt de la demanda, si bé tant l'activitat com la despesa dels consumidors s'han mantingut en nivells molt reduïts.

Així, els resultats de l'enquesta de conjuntura de la Cambra reflecteixen el deteriorament acusat dels indicadors de confiança del sector del retail, que se situen en nivells mínims històrics.

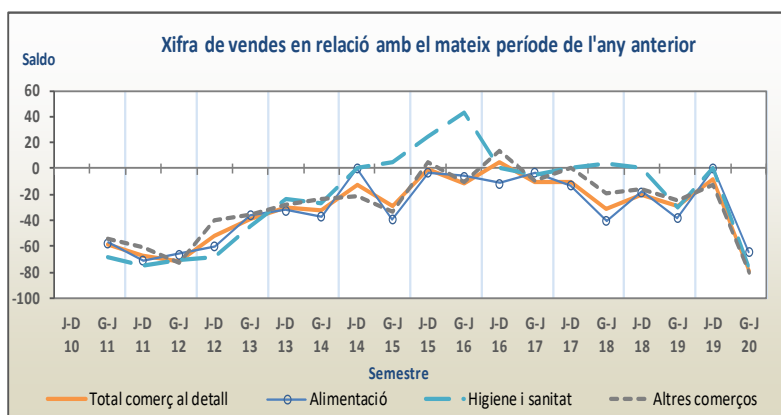
En aquest sentit, les opinions dels comerciants mostren una gran preocupació pels efectes econòmics de la crisi, ja que el context actual de reduccions dràstiques dels ingressos està tensant la salut econòmica i financera de molts comerços. En opinió de les empreses, la percepció de la marxa dels negocis durant el primer semestre de 2020 ha assolit el nivell més negatiu de la sèrie, que comença el 1997, i s'ha arribat a situar en un saldo de -63 punts (que indica la diferència entre respostes positives i negatives, en percentatge).

Per subsectors, l'empitjorament de la marxa dels negocis ha estat notable en la majoria de branques.

Destaquen, pels seus mals resultats, els rams d'electrònica i de roba i calçat, en aquest últim cas, possiblement a causa de l'actual conjuntura de mobilitat més baixa i del canvi en les pautes de consum que ha generat la crisi sanitària. Per contra, la branca d'equipament de la llar, tot i presentar unes valoracions força pessimistes, ha mostrat un clima negatiu dels negocis menys acusat que el de la resta del comerç.

Així mateix, la xifra de vendes global, ha patit una davallada molt notable respecte als dos semestres precedents, un fet que corrobora que la demanda de béns de consum s'ha vist molt afectada per les mesures de confinament i per la situació actual d'incertesa elevada, que està limitant les decisions de compra i la recuperació del comportament habitual de despesa de les famílies.

Segons les dades de l'enquesta de valoració de l'impacte de la covid-19, elaborada per la Cambra i el CRES, els empresaris consideren que la disminució interanual mitjana de la xifra de vendes en el comerç minorista ha estat del 25,5% el primer semestre de 2020.

Per tipologia de comerços, la caiguda de les vendes ha estat acusada i general en la majoria de branques, si bé s'aprecien algunes diferències significatives. Els descensos més moderats en els nivells de facturació s'han registrat en les activitats de venda considerades essencials i, per tant, que no s'han vist afectades tan directament pel tancament decretat pel Govern; és el cas dels **comerços d'alimentació** –que han registrat una reducció interanual mitjana de la xifra de vendes del 13,8% el primer semestre de 2020– i del **ram de farmàcia**, amb una caiguda de prop de l'11% de mitjana. Per contra, **la resta del petit comerç especialitzat** ha presentat registres més negatius, amb una davallada global de la facturació superior al 30% de mitjana. Més en detall, els pitjors resultats han correspost al segment de béns d'ús personal –com ara el de **roba i calçat**–, i també al de béns duradors –com ara el de **vehicles i accessoris** (les matriculacions de turismes van caure un 42,3% els primers sis mesos de l'any 2020).

D'altra banda, l'anàlisi de les dades **d'importacions totals de béns** corrobora el declivi de l'activitat comercial. Segons les dades del Departament de Tributs i de Fronteres, les compres a l'exterior, si se n'exclou el capítol d'objectes d'art, de col·lecció o d'antiguitat, que ha experimentat un increment inusual el mes de juny, han caigut el 25,9% el primer semestre de l'any.

En termes generals, **els estocs de productes** s'han considerat més aviat excessius per a l'època de l'any, sobretot en la branca de roba i calçat, i pel que fa als **preus de venda**, la tendència ha estat moderadament a la baixa, en especial en els rams d'electrònica i de roba i calçat, a causa de la forta pressió competitiva en aquests mercats.

Pel que fa a l'impacte de la covid-19 sobre **el mercat de treball**, ha estat força reduït durant el primer semestre de l'any gràcies a les mesures d'ajust temporal de l'ocupació –ERTO i reduccions de la jornada laboral–, que han facilitat que molts comerços hagin pogut ajustar les plantilles durant el període de nul·la o baixa activitat, i han contribuït fortament a evitar els acomiadaments.

En aquesta línia, **les dades d'afiliats de la CASS** corresponents al conjunt del comerç indiquen un descens del nombre d'assalariats, que ha estat de l'1,3% en termes acumulats fins al juny. A més, és rellevant el fet que durant el mes de maig 3.486 treballadors del sector comerç es van veure afectats per una suspensió temporal del contracte de treball (ERTO), és a dir, el 42% del total d'assalariats del sector. Amb la represa de l'activitat del mes de juny aquesta dada va millorar un mica, però encara es va mantenir força elevada (2.923 empleats encara estaven afectats per un ERTO, una xifra que suposa un 34% del total d'assalariats del sector).

Pel que fa a les perspectives, és important remarcar que les previsions de les empreses es van recollir durant l'estiu i, per tant, no incorporen l'impacte de la segona onada d'infeccions, que ha obligat a aplicar noves restriccions de mobilitat. Tot i així, convé analitzar-les, perquè les dades mostren el sentiment empresarial un cop superada la primera onada de la pandèmia.

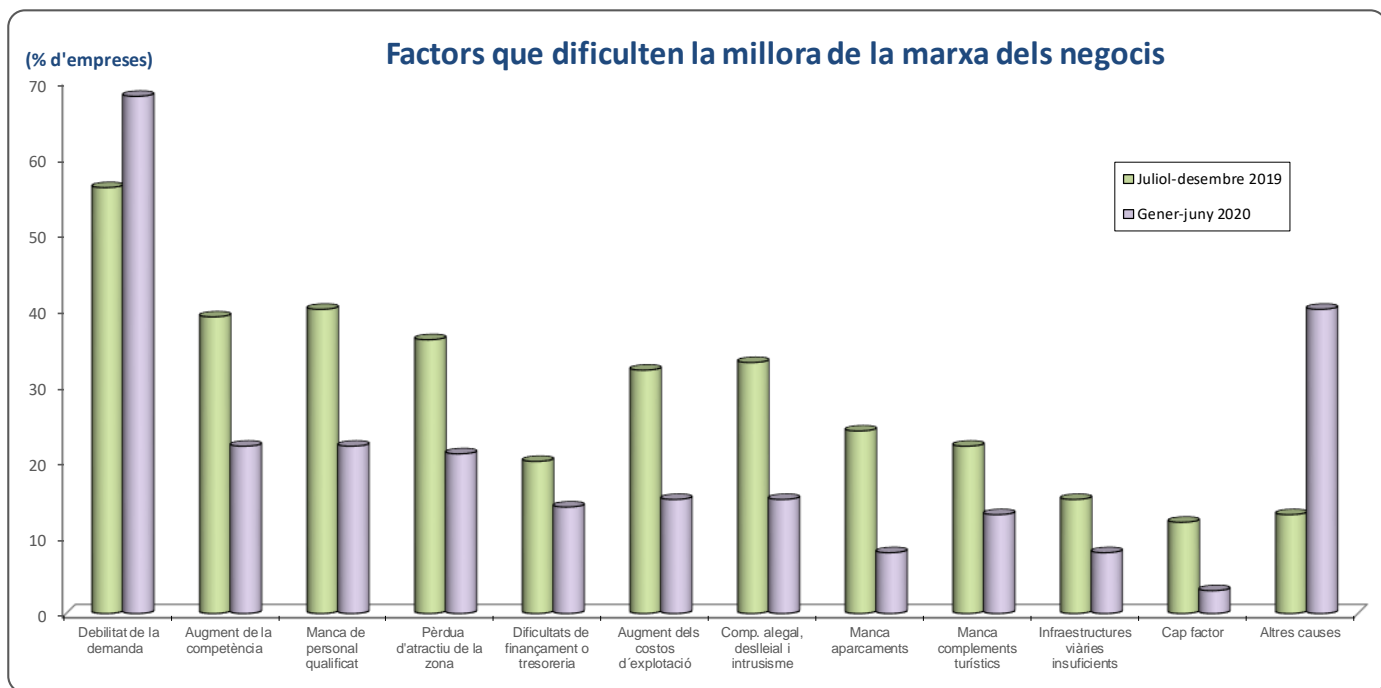
Encara que no havia arribat la segona onada de la covid-19, les expectatives empresarials són de to pessimista i revelen una tendència negativa de l'activitat durant la segona meitat de l'any 2020.

Els comerciants preveuen que **la marxa dels negocis** es mantindrà en un rang poc satisfactori i que **la xifra de vendes** continuarà patint caigudes significatives, en un context en què la pèrdua de capacitat adquisitiva de les llars, a causa del deteriorament del mercat laboral, i la incertesa sobre la situació sanitària contribuiran a contenir el consum.

Segons els empresaris, **l'ocupació de personal** del sector seguirà una evolució estable en la majoria de comerços i **els preus de venda** mantindran una trajectòria baixista.

La debilitat de la demanda guanya rellevància com a principal obstacle que dificulta la millora dels negocis, amb una freqüència del 68% d'empreses que l'han assenyalat i que lògicament s'atribueix als efectes de la covid-19.

Quant a la resta de factors, destaquen a molta distància **l'augment de la competència i la manca de personal qualificat**, ambdós obstacles citats pel 22% dels enquestats.

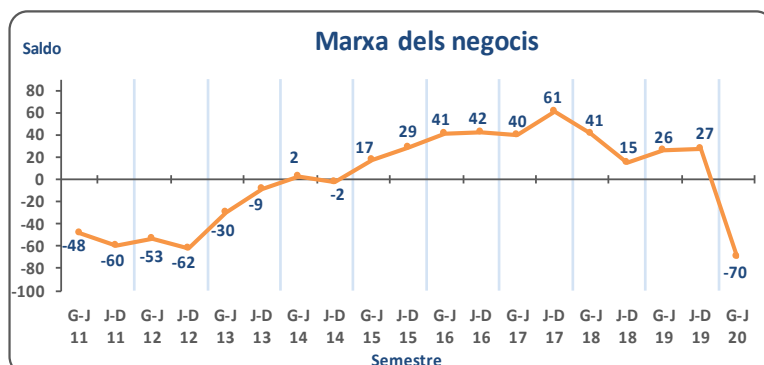
Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

SECTOR HOTELER

El sector turístic, i en particular l'hoteleria, és un dels sectors castigats més durament per la crisi sanitària. A mitjan març, amb l'inici de la pandèmia, el sector hoteler va entrar en una situació d'inactivitat a causa de les restriccions de mobilitat aplicades pels territoris veïns. Aquest fet va comportar la interrupció de l'arribada de turistes al país i l'aturada de l'activitat hotelera per la impossibilitat d'oferir els seus serveis.

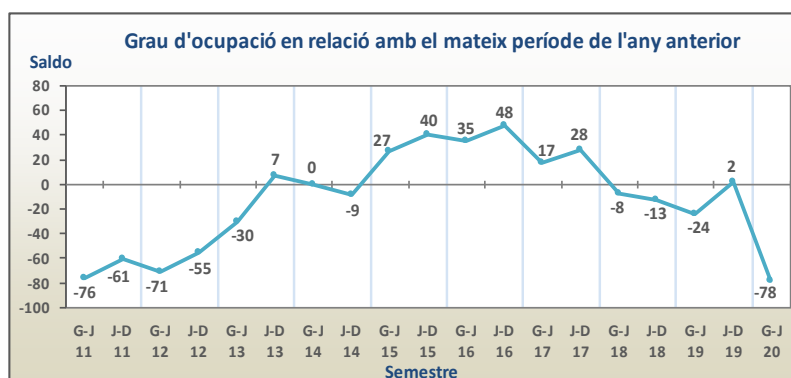
L'activitat turística, que havia liderat l'impuls del creixement econòmic a Andorra els darrers anys, presentava els dos primers mesos de 2020 un balanç molt positiu: fins al mes de febrer els turistes augmentaven un 12,5% interanual, les pernoctacions hoteleres⁽¹⁾ creixien un 9,6% en el mateix període, i la temporada d'esquí, amb unes condicions de neu millors que altres anys, estava a punt d'assolir xifres rècord d'afluència d'esquiadors. **La crisi de la covid-19, amb un retrocés històric dels fluxos de viatgers, ha comportat un fort impacte econòmic per al sector.**

Els resultats de l'enquesta de conjuntura del primer semestre de 2020 recullen el **pessimisme general que predomina en el sector i evidencien les enormes dificultats que travessen les empreses hoteleres arran d'aquesta situació excepcional.** Així, les valoracions dels hotelers sobre **la marxa dels negocis** són predominantment negatives i reflecteixen una caiguda dels nivells de confiança dels empresaris fins a nivells mai vistos en els últims 10 anys. En concret, només un 13% d'empreses han qualificat de bona la situació dels negocis durant el primer semestre de 2020, davant d'una xifra rècord d'hotels, del 83%, que han indicat una evolució negativa de l'activitat. Es tracta del pitjor percentatge en la sèrie de resultats de l'enquesta, iniciada l'any 1997.

Des d'una perspectiva territorial, **el deteriorament dels negocis ha estat general i ha afectat tant els nuclis centrals del país com la resta de parròquies.** Dins d'aquests mals resultats, destaca l'evolució una mica menys negativa de la parròquia d'Encamp, probablement a causa de l'impacte que ha tingut sobre l'activitat dels hotels del Pas de la Casa l'arribada de turistes francesos, amb la reobertura de la frontera amb França el 2 de juny (20 dies abans que en el cas de la frontera espanyola).

Les dades de l'enquesta de valoració de l'impacte de la covid-19 en les empreses, elaborada per la Cambra i el CRES el mes de juliol de 2020, també confirmen el deteriorament dels negocis hotelers i els nivells elevats d'inactivitat de l'oferta hotelera a causa de la propagació de la pandèmia. En concret, els hotelers han assenyalat **una disminució interanual mitjana de la xifra de vendes del 39,2% el primer semestre de 2020.**

L'anàlisi per trimestres indica que fins al 15 de març, el sector registrava un increment interanual de la facturació del 3,8%, i que a partir de l'estat d'emergència sanitària i fins al 30 de juny, la davallada de la facturació ha arribat a ser del 94% de mitjana.

Les opinions recollides en l'enquesta de conjuntura de la Cambra reflecteixen que el declivi del **grau mitjà d'ocupació** als hotels en relació amb els dos semestres anteriors ha estat d'una magnitud excepcional a totes les parròquies. La situació només ha mostrat un perfil una mica més moderat al Pas de la Casa, si bé igualment s'ha mantingut dins uns nivells d'activitat molt baixos.

Les dades de visitants elaborades pel Departament d'Estadística confirmen aquest enfonsament de la demanda turística del primer semestre de 2020, amb un descens interanual del **nombre de turistes** del 36,8% i una reculada del **nombre total de pernотacions en hotels**⁽¹⁾ del 31,4%.

D'altra banda, pel que fa al **mercat laboral**, el sector hoteler ha estat el que més ocupació ha destruït en el primer semestre de l'any. Segons dades de la CASS, **els assalariats de l'hoteleria**⁽²⁾ van caure un 9,8% interanual fins al juny, una caiguda que hauria pogut ser molt més accentuada si no fos per l'ús extensiu dels ERTO en les empreses. Cal remarcar, a més, que aquesta branca d'activitat és la que presenta una cobertura per ERTO més alta. Efectivament, el 74% dels assalariats del sector estaven en ERTO al mes de maig i el 68%, al mes de juny. Aquest fet confirma que en aquest context de crisi l'ERTO ha estat un mecanisme fonamental per preservar els llocs de treball en la majoria d'empreses del sector.

Quant a **la distribució de la clientela per nacionalitats**, els catalans continuen liderant el rànquing, amb una participació sobre el total del 37%, seguits dels **clients procedents de la resta d'Espanya**

i de França, que han augmentat una mica el pes en relació amb un any enrere i han passat a representar en ambdós casos el 24% del total. Aquesta proporció s'ha mantingut superior a la dels **clients d'altres destinacions més llunyanes** (el 15% del total).

Cal recordar que l'enquesta de clima empresarial es va realitzar el mes de juliol i que, per tant, les perspectives no recullen els efectes de les noves restriccions de mobilitat adoptades pels països veïns, que han tornat a aturar l'activitat turística del país a partir del mes de novembre.

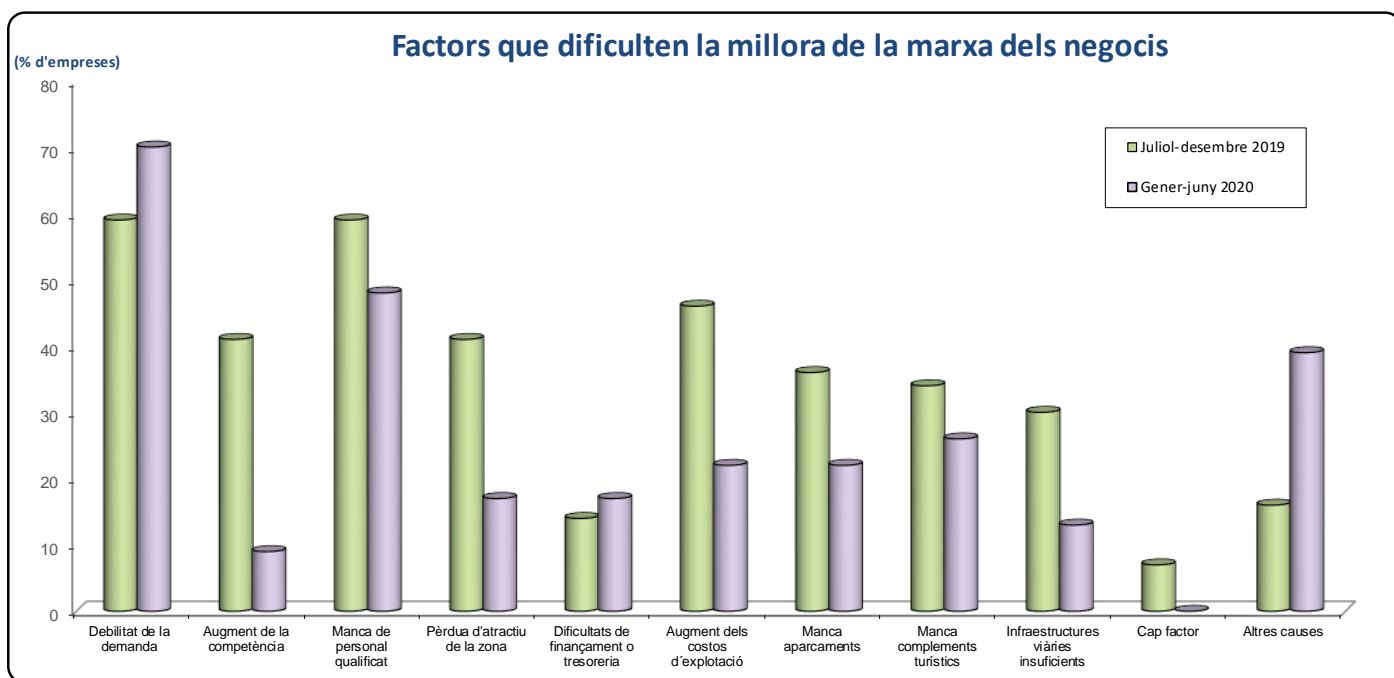
Els hotelers mostren un pessimisme elevat sobre les perspectives futures i preveuen un escenari de fortes caigudes de l'activitat durant la segona meitat de l'any 2020.

En finalitzar la primera onada de la pandèmia **els hotelers ja preveuen que el procés de recuperació seria molt lent i que el ritme d'activitat es mantindria molt lluny dels nivells previs a la crisi.**

En concret, les empreses anticipaven un empitjorament significatiu de **la marxa dels negocis** (6 de cada 10 empreses preveien una evolució negativa de l'activitat), i també una davallada notable del **grau mitjà d'ocupació** (gairebé 8 de cada 10 empreses consideraven que el turisme continuaria molt penalitzat i que l'activitat es mantindria en cotes reduïdes).

Efectivament, en aquest context, els hotels han registrat un **volum de reserves** molt baix i, a causa de la feblesa de la demanda turística, anticipen caigudes significatives dels **preus de venda**. Finalment, en **l'àmbit laboral**, les empreses indiquen que el procés de destrucció d'ocupació en el sector s'intensificarà durant el segon semestre de 2020.

Entre els principals factors que poden limitar la marxa de l'activitat al llarg dels propers mesos, les empreses destaquen la **debilitat persistent de la demanda** a causa de la crisi sanitària (citada pel 70% dels enquestats). D'altra banda, altres obstacles, com **la manca de personal qualificat** i **l'augment dels costos d'explotació**, han perdut importància respecte a un any enrere, amb una incidència que s'ha situat en el 48% i en el 22%, respectivament.

¹ Dada relativa a pernoctacions en hotels i apartaments.

² Inclou hoteleria i restauració.

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

SEMESTRE GENER-JUNY 2020

ENQUESTES DE CONJUNTURA

Indústria
Construcció
Comerç minorista
Sector hoteler

Semestre observat (en % d'empreses)

		1r sem. 2020	2n sem. 2019	1r sem. 2019
• Marxa dels negocis	Bona	4	35	35
	Regular	36	53	44
	Dolenta	60	12	21
	Saldo	-56	23	14
• Comandes	Elevades	7	15	15
	Normals	16	61	56
	Baixes	78	24	29
	Saldo	-71	-9	-14
• Nivell d'estocs de productes acabats	Excessiu	14	4	9
	Adequat	39	47	49
	Insuficient	14	7	0
	Mai no hi ha estocs	34	43	42
	Saldo	0	-3	9

Semestre observat en comparació amb el semestre anterior (en % d'empreses)

		1r sem. 2020	2n sem. 2019	1r sem. 2019
• Producció	Més alta	0	27	17
	Semblant	20	51	46
	Més baixa	80	22	38
	Saldo	-80	5	-21
• Preus de venda	Més alts	2	3	15
	Iguals	80	91	79
	Més baixos	18	7	6
	Saldo	-16	-4	9
• Personal ocupat	Més	5	17	15
	Igual	65	77	76
	Menys	30	5	8
	Saldo	-25	12	7

Semestre observat en comparació amb el mateix semestre de l'any anterior (en % d'empreses)

		1r sem. 2020	2n sem. 2019	1r sem. 2019
• Producció	Més alta	7	29	18
	Semblant	14	43	44
	Més baixa	79	28	38
	Saldo	-72	1	-20

Perspectives per al 2n semestre de l'any 2020 (en % d'empreses)

		1r sem. 2020	2n sem. 2019	1r sem. 2019
• Tendència de la marxa dels negocis	Millorar	29	24	18
	Mantenir-se	51	67	71
	Empitjorar	20	9	11
	Saldo	9	15	7

		1r sem. 2020	2n sem. 2019	1r sem. 2019
• Tendència de les comandes	Augmentar	27	15	14
	Mantenir-se	43	73	68
	Disminuir	30	12	18
	Saldo	-3	3	-4
• Tendència de la producció	Augmentar	34	19	26
	Estabilitzar-se	36	65	62
	Disminuir	30	16	12
	Saldo	4	3	14
• Tendència dels preus de venda	Augmentar	9	19	12
	Estabilitzar-se	73	72	84
	Disminuir	18	10	4
	Saldo	-9	9	8
• Tendència de l'ocupació de personal	Augmentar	11	11	7
	Mantenir-se	64	76	86
	Disminuir	25	13	7
	Saldo	-14	-2	0

Factors que dificulten l'augment de la producció els propers mesos (en % d'empreses)

	1r sem. 2020	2n sem. 2019	1r sem. 2019
*Debilitat de la demanda	72	56	58
*Augment de la competència	9	40	29
*Manca de mà d'obra qualificada	26	33	43
*Insuficiència de l'equip productiu	5	15	21
*Dificultats de finançament o tresoreria	26	26	25
*Augment dels costos d'explotació	16	32	36
*Cap factor	5	12	7
*Altres causes	21	10	25

Grau mitjà d'utilització de la capacitat productiva

	1r sem. 2020	2n sem. 2019	1r sem. 2019
• Semestre observat	50,1%	68,5%	70,0%
• Previst per als propers sis mesos	63,3%	70,4%	75,2%

	1r sem. 2020	2n sem. 2019	1r sem. 2019
Indicador de confiança en la indústria ⁽¹⁾:	-22,3	-1,0	-3,0

Notes:

¹ Mitjana del saldo de la cartera de comandes total, dels estocs canviats de signe i de les perspectives de la tendència de la producció.

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

Font: Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra.

Semestre observat (en % d'empreses)

		1r sem. 2020	2n sem. 2019	1r sem. 2019	
• Marxa dels negocis	Bona	0	62	63	
	Regular	57	38	32	
	Dolenta	43	0	5	
	Saldo	-43	62	58	
		<u>Total</u>	<u>Edificació</u>	<u>Edificació no</u>	<u>Obra civil</u>
		<u>construcció</u>	<u>d'habitatges</u> ⁽¹⁾	<u>habitatge</u> ⁽²⁾	⁽³⁾
• Obra contractada	Elevada	8	12	4	5
	Normal	44	42	25	14
	Baixa	48	46	71	81
	Saldo	-40	-34	-67	-76
	<i>Saldo</i>				
	<i>2n sem. 2019</i>	11	26	-31	-29
	<i>1r sem. 2019</i>	21	42	-9	-33

Semestre observat en comparació amb el semestre anterior (en % d'empreses)

		1r sem. 2020	2n sem. 2019	1r sem. 2019
• Volum d'obra executada	Superior	4	32	34
	Igual	14	55	47
	Inferior	82	13	18
	Saldo	-78	19	16
• Preus unitaris de contractació	Més alts	4	18	29
	Iguals	89	80	68
	Més baixos	7	3	3
	Saldo	-3	15	26
• Personal ocupat	Més	11	28	34
	Igual	89	73	53
	Menys	0	0	13
	Saldo	11	28	21

Semestre observat en comparació amb el mateix semestre de l'any anterior (en % d'empreses)

		1r sem. 2020	2n sem. 2019	1r sem. 2019
• Volum d'obra executada	Superior	8	42	46
	Igual	12	40	41
	Inferior	81	18	14
	Saldo	-73	24	32

Perspectives per al 2n semestre de l'any 2020 (en % d'empreses)

		1r sem. 2020	2n sem. 2019	1r sem. 2019
• Tendència de la marxa dels negocis	Millorar	46	21	24
	Mantenir-se	46	72	74
	Empitjorar	7	8	3
	Saldo	39	13	21

		<u>Total construcció</u>	<u>Edificació d'habitatges</u> ⁽¹⁾	<u>Edificació no habitatge</u> ⁽²⁾	<u>Obra civil</u> ⁽³⁾
• Tendència del volum d'obra contractada	Augmentar	32	31	17	10
	Estabilitzar-se	44	54	48	33
	Disminuir	24	15	35	57
	Saldo	8	16	-18	-47
<i>Saldo</i>	<i>2n sem. 2019</i>	<i>11</i>	<i>20</i>	<i>0</i>	<i>-5</i>
	<i>1r sem. 2019</i>	<i>36</i>	<i>46</i>	<i>10</i>	<i>-11</i>
			1r sem. 2020	2n sem. 2019	1r sem. 2019
• Tendència del volum d'obra executada	Augmentar		46	18	42
	Estabilitzar-se		39	67	53
	Disminuir		14	15	5
	Saldo		32	3	37
• Tendència dels preus	Augmentar		18	25	24
	Estabilitzar-se		71	68	74
	Disminuir		11	8	3
	Saldo		7	17	21
• Tendència de l'ocupació de personal	Augmentar		18	23	19
	Mantenir-se		75	74	73
	Disminuir		7	3	8
	Saldo		11	20	11

Factors que dificulten l'augment del volum d'obra executada els propers mesos (en % d'empreses)

	1r sem. 2020	2n sem. 2019	1r sem. 2019
*Debilitat de la demanda	44	33	29
*Augment de la competència	37	50	45
*Manca de mà d'obra qualificada	48	75	79
*Insuficiència de l'equip productiu	7	8	26
*Dificultats de finançament o tresoreria	22	15	21
*Augment dels costos d'exploració	33	35	58
*Cap factor	0	15	0
*Altres causes	33	10	26

Notes:

¹ Inclou xalets i apartaments nous i rehabilitació.

² Inclou edificació industrial, oficines, locals comercials, escoles, hospitals, hotels, pàrquings, reparacions, etc.

³ Inclou infraestructures: carreteres, obres hidràuliques, obres d'urbanització, etc.

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

Font: Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra.

		<u>Total comerç minorista</u>	<u>Alimentació</u>	<u>Roba i calcat</u>	<u>Equipament de la llar</u>	<u>Higiene i sanitat</u>	<u>Electrònica</u>	<u>Vehicles i accessoris</u>	<u>Altres comerços</u>	<u>Superm. i grans magatzems</u>
Semestre observat (en % d'empreses)										
• Marxa dels negocis										
	Bona	8	12	5	10	13	8	0	7	13
	Regular	21	12	15	29	13	8	39	23	13
	Dolenta	71	76	80	61	73	85	61	70	75
	Saldo	-63	-64	-75	-51	-60	-77	-61	-63	-62
	Saldo									
	2n sem. 2019	13	17	0	30	20	17	0	12	-13
	1r sem. 2019	-6	0	-35	14	8	-16	-11	0	-56
• Nivell d'estocs										
	Reduït	16	17	11	17	13	31	12	14	25
	Adequat	49	42	32	52	53	39	71	57	25
	Excessiu	35	42	58	31	33	31	18	30	50
	Saldo	-19	-25	-47	-14	-20	0	-6	-16	-25
	Saldo									
	2n sem. 2019	-4	3	-44	11	4	-7	0	2	0
	1r sem. 2019	-3	16	-38	24	-20	38	-12	-4	-44
Semestre observat en comparació amb el semestre anterior (en % d'empreses)										
• Xifra de vendes										
	Més alta	8	16	11	6	7	8	0	5	13
	Semblant	13	4	5	13	29	8	6	21	0
	Més baixa	80	80	84	81	64	83	94	74	88
	Saldo	-72	-64	-73	-75	-57	-75	-94	-69	-75
	Saldo									
	2n sem. 2019	8	17	0	24	20	11	4	-6	25
	1r sem. 2019	-31	-45	-42	-20	-21	-22	-41	-20	-78
• Preus de venda										
	Més alts	7	9	0	6	14	0	6	7	25
	Iguals	65	83	53	68	79	50	76	55	63
	Més baixos	28	9	47	26	7	50	18	38	13
	Saldo	-21	0	-47	-20	7	-50	-12	-31	12
	Saldo									
	2n sem. 2019	1	3	-3	8	-3	11	4	0	-12
	1r sem. 2019	-5	7	-25	3	13	-16	-7	-15	50

Total comerç minorista   Alimentació   Roba i calcat   Equipament de la llar   Higiene i sanitat   Electrònica   Vehicles i accessoris   Altres comerços   Superm. i grans magatzems

Semestre observat en comparació amb el semestre anterior (en % d'empreses)

• Personal ocupat

Més		7	12	0	3	7	8	13	5	25
Igual		69	72	70	77	73	67	63	65	63
Menys		24	16	30	20	20	25	25	30	13
Saldo		-17	-4	-30	-17	-13	-17	-12	-25	12
<i>Saldo</i>	<i>2n sem. 2019</i>	9	11	16	10	23	-6	4	2	0
	<i>1r sem. 2019</i>	0	-4	-9	5	16	-6	7	-7	11

Semestre observat en comparació amb el mateix semestre de l'any anterior (en % d'empreses)

• Xifra de vendes

Més alta		5	12	5	3	0	8	0	5	0
Semblant		12	12	11	17	23	8	0	10	13
Més baixa		84	76	84	79	77	85	100	85	88
Saldo		-79	-64	-79	-76	-77	-77	-100	-80	-88
<i>Saldo</i>	<i>2n sem. 2019</i>	-8	0	-3	8	0	0	-33	-13	-50
	<i>1r sem. 2019</i>	-29	-38	-52	12	-30	-32	-43	-25	-78

• Personal ocupat

Més		9	12	11	7	13	0	13	2	38
Igual		67	68	58	70	60	75	63	72	50
Menys		24	20	32	23	27	25	25	26	13
Saldo		-15	-8	-21	-16	-14	-25	-12	-24	25
<i>Saldo</i>	<i>2n sem. 2019</i>	9	2	17	15	16	5	17	0	12
	<i>1r sem. 2019</i>	4	0	3	12	13	0	8	-3	11

Perspectives per al 2n semestre de l'any 2020 (en % d'empreses)

		<u>Total comerç minorista</u>	<u>Alimentació</u>	<u>Roba i calcat</u>	<u>Equipament de la llar</u>	<u>Higiene i sanitat</u>	<u>Electrònica</u>	<u>Vehicles i accessoris</u>	<u>Altres comerços</u>	<u>Superm. i grans magatzems</u>
• Marxa dels negocis										
	Millorar	29	12	20	36	36	23	24	36	50
	Mantenir-se	40	48	55	29	43	54	47	30	38
	Empitjorar	31	40	25	36	21	23	29	34	13
	Saldo	-2	-28	-5	0	15	0	-5	2	37
Saldo	2n sem. 2019	10	14	-3	0	24	6	-10	21	0
	1r sem. 2019	5	0	-15	14	20	-10	-8	18	0
• Xifra de vendes										
	Augmentar	28	16	25	29	40	31	24	32	38
	Estabilitzar-se	35	40	30	35	40	8	47	34	50
	Disminuir	36	44	45	36	20	62	29	34	13
	Saldo	-8	-28	-20	-7	20	-31	-5	-2	25
Saldo	2n sem. 2019	2	6	-19	-2	20	-11	-4	15	-12
	1r sem. 2019	7	16	-12	17	28	0	-20	14	0
• Preus de venda										
	Augmentar	10	8	10	17	7	8	6	12	0
	Estabilitzar-se	72	68	50	70	79	75	94	72	88
	Disminuir	18	24	40	13	14	17	0	16	13
	Saldo	-8	-16	-30	4	-7	-9	6	-4	-13
Saldo	2n sem. 2019	8	14	0	16	23	28	0	-3	0
	1r sem. 2019	1	10	-22	-5	19	-11	-15	9	25
• Personal ocupat										
	Augmentar	8	4	5	3	21	8	13	10	13
	Mantenir-se	78	79	79	87	64	85	69	76	88
	Disminuir	13	17	16	10	14	8	19	14	0
	Saldo	-5	-13	-11	-7	7	0	-6	-4	13
Saldo	2n sem. 2019	2	5	-10	-10	7	12	-8	10	25
	1r sem. 2019	6	7	-3	11	16	6	4	7	-22

	<u>Total comerç minorista</u>	<u>Alimentació</u>	<u>Roba i calçat</u>	<u>Equipament de la llar</u>	<u>Higiene i sanitat</u>	<u>Electrònica</u>	<u>Vehicles i accessoris</u>	<u>Altres comerços</u>	<u>Superm. i grans magatzems</u>
Factors que dificulten la millora de la marxa dels negocis els propers mesos (en % d'empreses)									
*Debilitat de la demanda	68	64	60	70	80	69	59	72	75
*Augment de la competència	22	28	20	17	33	23	29	14	38
*Manca de personal qualificat	22	36	10	23	33	15	18	16	25
*Pèrdua d'atractiu de la zona	21	32	25	10	13	39	6	21	38
*Dificultats de finançament o tresoreria	14	20	15	10	13	8	24	12	0
*Augment dels costos d'explotació	15	20	20	17	13	8	18	14	0
*Cap factor	3	0	15	0	0	0	0	5	0
<i>Altres causes...</i>									
*Competència alegal, deslleial i intrusisme	15	12	5	23	7	31	29	7	25
*Manca d'aparcaments	8	12	10	0	7	8	18	7	13
*Manca de complements turístics	13	28	15	3	33	8	0	9	13
*Infraestructures viàries insuficients	8	8	0	0	27	15	0	7	25
*Altres causes	40	44	50	33	40	31	35	37	75

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

Font: Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra.

RESULTATS DE L'ENQUESTA DE CONJUNTURA EN EL SECTOR HOTELER gener-juny 2020

Semestre observat

		1r sem. 2020	2n sem. 2019	1r sem. 2019
• Marxa dels negocis (en % d'empreses)	Bona	13	36	40
	Regular	4	55	46
	Dolenta	83	9	14
	Saldo	-70	27	26
• Nivell de reserves (en % d'empreses)	Alt	4	11	6
	Normal	13	66	50
	Baix	83	21	38
	No es treballa amb reserves	0	2	6
	Saldo	-79	-10	-32
• Distribució dels clients segons la seva procedència (en %)	Catalunya	37	40	36
	Resta d'Espanya	24	25	22
	França	24	19	22
	Altres	15	16	20

Semestre observat en comparació amb el semestre anterior (en % d'empreses)

		1r sem. 2020	2n sem. 2019	1r sem. 2019
• Grau mitjà d'ocupació	Superior	8	30	24
	Igual	8	34	48
	Inferior	83	36	28
	Saldo	-75	-6	-4
• Preus pagats pels clients	Més alts	25	11	18
	Iguals	50	64	61
	Més baixos	25	25	20
	Saldo	0	-14	-2
• Personal ocupat	Més	13	11	17
	Igual	67	71	66
	Menys	21	18	17
	Saldo	-8	-7	0

Semestre observat en comparació amb el mateix semestre de l'any anterior (en % d'empreses)

		1r sem. 2020	2n sem. 2019	1r sem. 2019
• Grau mitjà d'ocupació	Superior	9	31	16
	Igual	4	40	44
	Inferior	87	29	40
	Saldo	-78	2	-24
• Personal ocupat	Més	13	19	11
	Igual	50	77	78
	Menys	38	5	11
	Saldo	-25	14	0

Perspectives per al 2n semestre de l'any 2020 (en % d'empreses)

		1r sem. 2020	2n sem. 2019	1r sem. 2019
• Tendència de la marxa dels negocis	Millorar	26	41	20
	Mantenir-se	13	55	48
	Empitjorar	61	5	32
	Saldo	-35	36	-12
• Tendència del grau d'ocupació	Augmentar	17	39	16
	Mantenir-se	8	57	55
	Disminuir	75	5	29
	Saldo	-58	34	-13
• Tendència dels preus	Augmentar	13	34	14
	Estabilitzar-se	46	57	71
	Disminuir	42	9	14
	Saldo	-29	25	0
• Tendència de l'ocupació de personal	Augmentar	4	14	13
	Mantenir-se	44	82	79
	Disminuir	52	5	9
	Saldo	-48	9	4

Factors que dificulten la millora de la marxa dels negocis els propers mesos (en % d'empreses)

	1r sem. 2020	2n sem. 2019	1r sem. 2019
*Debilitat de la demanda	70	59	66
*Augment de la competència	9	41	42
*Manca de personal qualificat	48	59	60
*Pèrdua d'atractiu de la zona	17	41	40
*Dificultats de finançament o tresoreria	17	14	14
*Augment dels costos d'exploració	22	46	62
*Cap factor	0	7	0
<i>Altres causes...</i>			
*Manca d'aparcaments	22	36	32
*Manca de complements turístics	26	34	34
*Infraestructures viàries insuficients	13	30	24
*Altres causes	39	16	40

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

Font: Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra.

ANNEX

Distribució sectorial de la mostra en el
comerç minorista

Distribució sectorial de la mostra en el comerç minorista

Descripció de les activitats incloses en cadascuna de les branques comercials:

Alimentació (codi enquesta 004)

- * Venda al detall de productes congelats i gelats
- * Venda al detall d'alimentació en general
- * Venda al detall no especialitzat amb predomini de productes alimentaris
- * Comerç al detall de productes alimentaris, begudes i tabac en establ. especialitzats

Roba i calçat (codi enquesta 005)

- * Comerç al detall de tèxtils
- * Venda al detall d'articles de merceria
- * Comerç al detall de vestits
- * Comerç al detall de calçats i articles de cuir

Equipament de la llar (codi enquesta 006)

- * Comerç al detall de mobles, d'aparells d'il·luminació i d'equipament per a la llar
- * Venda al detall d'electrodomèstics blancs
- * Venda al detall de material elèctric (per a instal·lacions)
- * Venda al detall d'articles de ferreteria
- * Venda al detall de vidres i miralls
- * Venda al detall de material i eines de bricolatge
- * Venda al detall d'equipaments sanitaris
- * Venda al detall de material de la construcció
- * Venda al detall de revestiments per al terra i les parets

Higiene i sanitat (codi enquesta 007)

- * Comerç al detall de prod. farmacèutics, etc., de prod. de bellesa i d'higiene personal
- * Venda al detall de pintures, vernissos i drogueria

Electrònica (codi enquesta 008)

- * Venda al detall d'aparells de televisió, vídeo, càmeres de vídeo, mat. d'alta fidelitat
- * Venda al detall de discos, bandes i cassetts d'àudio i de vídeo, verges o enregistrades
- * Venda al detall d'instruments de música
- * Venda al detall de material de telecomunicacions
- * Venda al detall d'articles de fotografia

Vehicles i accessoris (codi enquesta 009)

- * Comerç de vehicles automòbils
- * Venda al detall de pneumàtics
- * Venda al detall d'altres peces i accessoris de vehicles
- * Comerç, manteniment i reparació de motocicletes i accessoris

Altres comerços (codi enquesta 010)

- * Comerç al detall de carburant per a automòbils
- * Altres comerços al detall en magatzems no especialitzats
- * Comerç al detall de llibres, diaris i papereria
- * Venda al detall de material i mobiliari d'oficina
- * Venda al detall de material informàtic
- * Venda al detall d'articles òptics; òptiques
- * Venda al detall de rellotges, joieria i orfebreria
- * Venda al detall d'articles d'esport i de lleure
- * Venda al detall d'articles de pesca, de caça i de tir
- * Venda al detall de jocs i joguines
- * Venda al detall d'articles de puericultura
- * Venda al detall de flors i plantes
- * Venda al detall d'animals de companyia
- * Venda al detall d'art. de regal i record, bijuteria, art. religiosos i objectes d'artesanía
- * Venda al detall de carbó i combustibles líquids i gasosos per a la calefacció
- * Venda al detall de bombones de gas
- * Venda al detall de monedes, segells i articles de col·lecció
- * Venda al detall d'objectes d'art
- * Venda al detall d'articles de rellotgeria
- * Venda al detall d'altres béns de consum

Supermercats i grans magatzems (codi enquesta 011)

- * Supermercats
- * Grans magatzems